

۱. ابزار کنترلی بانک مرکزی جهت هماهنگی و هدایت جریانهای پولی چیست؟

- ذخیره قانونی
 - عملیات بازار باز (آزاد)
 - سیاستهای مربوط به قرضه و تنزیل مجدد
- دو عامل آخر در میزان ذخیره بانکهای بازرگانی تأثیر میگذارد؛ در حالیکه عامل اول رابطه سپرده به ذخیره بانکها را مشخص میکند، این ابزار برای ایفای سیاستهای پولی به کنترل کنندههای کلی شهرت دارند. ابزاری نیز که در نوع بخصوص اعتبارات یا دارایی و بدهی بانکی تأثیر بگذارند به وسایل کنترل انتخابی معروف هستند (مانند کنترل عملیات روی سهام با ایجاد حداقل پرداخت نقدی برای اکتیو سهام).

۲. نظریه های اولیه در تعیین ارزش پول را بیان نمایید.

نظریه کالای پولی: ارزش یک کالای پولی (کالایی که نقش پول را ایفا میکند) را ناشی از ارزش خود کالا میدانند که بر اساس قانون عرضه و تقاضا تعیین میشود یعنی بر اساس هزینه تولید و ترجیحات مصرف کنندگان .

نظریه پول کالایی: در ابتدای پیدایش، اسکناس صورت حواله را داشت یعنی محتوی اسکناس یک کالای مورد قبول بود (پول کالایی) طبق این نظریه ارزش پول کاغذی به کالای محتوی آن بستگی دارد .

ارزش پول دولتی (پول بدون پشتوانه) : نپ در کتاب «نظریه دولتی پول» پول را مخلوق قانون دانسته و معتقد است ارزش پول دولتی بر اساس محتوی فیزیکی آن تعیین نمیشود بلکه ارزش آن بر اساس قانونی است که استفاده از آن را رایج نموده است.

نظریه مقداری پول: در این نظریه نحوه تغییر ارزش پول مورد توجه قرار دارد. به طور کلی در این نظریه ارزش پول بر اساس مقدار آن تعیین میشود. اولین کسی که تغییرات در سطح قیمتها را با حجم پول مرتبط نموده است «جین بادین» میباشد (در قرن ۱۶ میلادی). در قرن ۱۷ و ۱۸ این نظریه توسط جان لاک، کانتیلون و دیوید هیوم نیز مطرح شده است.

۳. سه دلیل عمده عدم توسعه بانکها در دوره های قبل چه بود؟

- وجه تمایز اصلی بانکها اعتبار است. لازمه استفاده از این ابزار جلب اعتماد مردم است که خود مستلزم وجود قوانین مناسب و منطقی است که حقوق افراد را تضمین نماید. در گذشته نه وسایل ارتباطی مناسب و نه قوانین لازم جهت جلب اعتماد مردم وجود نداشت .
- در گذشته به دلیل حاکمیت سیستم فئودالی مبتنی بر خودکفایی علاقه چندان به تجارت و مبادله وجود نداشت.
- توسعه ی بانکداری در آغاز با دریافت و پرداخت بهره ممکن بود و مخالفت با بهره در بین مذاهب و ادیان به صورت مختلف رواج داشت.

۴. مقصود از ذخیره بانک چیست؟

مجموع نقدینگی که بانکهای بازرگانی برای مقابله با درخواست سپرده گذاران چه مردم و چه بانکهای دیگر نگهداری میکنند تحت عنوان ذخیره بانک تلقی میشود شامل آنچه از اسکناس و مسکوک در صندوق خود دارد به اضافه ذخیره نزد بانک مرکزی و سپرده نزد بانک های بازرگانی دیگر. اندازه و مقدار آن با توجه به تجربه بانک و ساختار داراییهای آن و وضعیت اقتصادی جامعه بر اساس هدف حداکثر کردن سود تعیین میشود. هرچند ذخیره قانونی برای حفظ نقدینگی بانکها تعیین میشود ولی امروزه اهمیت آن بیشتر به عنوان یک ابزار سیاست پولی بانک مرکزی تلقی می شود.

۵. انواع سپرده ها را نام ببرید.

به سپرده های دیداری و مدت دار تقسیم میشوند نوع دیگری از سپرده ها که در واقع سپرده نیستند ؛ اما فرمت اصلی سپرده ها را دارند گواهی های سپرده ها هستند . تفاوت گواهی سپرده با سایر سپرده ها در این است که گواهی سپرده امکان مبادله دارد . به دلیل قابلیت خرید و فروش گواهی سپرده نرخهای سود آن نسبت به سپرده های مشابه بالاتر است. گواهی های سپرده معمولاً کوتاه مدت هستند.

۶. نقدینگی بخش خصوصی را شرح دهید.

نقدینگی بخش خصوصی معادل مجموع حجم پول در گردش و شبه پول است. نقدینگی به معنای اخیر از مهمترین عواملی است که مورد توجه مقامات پولی مملکت است. زیرا افزایش و کاهش آن همراه با سرعت گردش پول از جمله عواملی هستند که در سطح عمومی قیمتها و در نتیجه در تغییرات ارزش پول تأثیر مستقیم دارند. افزایش نقدینگی در جامعه اگر همراه و همگام با افزایش تولید ناخالص داخلی نباشد و یا در صورتی که واردات کشور میسر نشود ، عامل تشدید کننده تورم محسوب می گردد. $\text{سرعت گردش پول میزان شبه پول} + \text{حجم پول در گردش} = \text{نقدینگی بخش خصوصی}$

۷. سرعت گردش پول را شرح دهید.

از آنجا که بکاربردن پول سبب از بین رفتن آن نمی شود بلکه فقط انتقال مالکیت صورت می پذیرد، بنابراین پول در جریان مبادلات پیوسته گردش میکند و از شخصی به شخص دیگر منتقل می شود. منظور از سرعت گردش پول تعداد دفعاتی است که یک واحد پولی طی مقطع زمانی مشخص توسط اشخاص جابجا می گردد.

۸. اعضای شورای پول و اعتبار را نام ببرید.

- اعضای این شورا عبارتند از: وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور یا معاون وی
- دو تن از وزرا به انتخاب هیأت وزیران وزیر بازرگانی
- دادستان کل کشور یا معاون وی
- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن
- رئیس اتاق تعاون
- نمایندگان کمیسیونهای امور اقتصادی " و " برنامه و بودجه و محاسبات " مجلس شورای اسلامی هر کدام یک نفر به عنوان ناظر با انتخاب مجلس ریاست شورا بر عهده رئیس کل بانک مرکزی خواهد بود و هر یک از اعضای خبره شورای پول و اعتبار هر دو سال یک بار تغییر می یابند و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد.

۹. وظایف هیأت نظارت اندوخته اسکناس چیست؟

- نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده ۵ قانون پولی و بانکی کشور از طریق تحویل و نگهداری اسکناس های چاپ شده نگهداری حساب دارایی های موضوع ماده ۵ قانون فوق الذکر و صورت جواهرات ملی
- تنظیم مقررات مربوط به نمایش و نظارت بر ورود و خروج آنها از خزانه بانک
- نظارت بر معدوم کردن اسکناس هایی که باید از جریان خارج شوند.

۱۰. مهمترین تحولات نظام بانکی بعد از انقلاب اسلامی را نام ببرید.

عبارتند از: ۱ ملی شدن بانک ها ۲- ادغام بانک ها ۳- حذف ربا از سیستم بانکی